

Tradition meets modernity.

Van kinds af aan ben ik enorm gefascineerd geweest door het beroep van een kunstenaar. De manier hoe zij met materialen te werk gaan, triggert mij enorm. Persoonlijk vind ik dat een kunstenaar niet gecategoriseerd kan worden als ambachtsman, noch als vakman. Het beroep situeert zich tussen beide begrippen. Een kunstenaar is in staat om verhalen te vertellen aan de hand van het bewerken van materialen. Achter elk kunstwerk schuilt een bepaald verhaal dat kan variëren van zeer simpel tot zeer diepgaand. Deze fascinatie heeft er grotendeels voor gezorgd dat ik interieurarchitectuur ben gaan studeren. Ik zie het ontwerpen van interieurs ook als een manier waarmee ik een verhaal kan overbrengen. Elk interieur heeft zijn eigen verhaal. Deze verhalen worden geschreven door verschillende factoren zoals ambacht en handenwerk.

Eerst en vooral wil ik een duidelijk onderscheid maken tussen een ambachtsman en een vakman waarmee ik wil aantonen dat een kunstenaar tussen beide begrippen hoort. Achter een ambachtsman schuilt er een ambacht verbonden aan de omgeving. Een rijke geschiedenis bestaande uit rituelen en technieken kenmerkend aan de streek, betitelt een ambacht. Traditionele ambacht vertrekt vanuit een noodzaak. Met behulp van lokale materialen wordt er naar een oplossing gezocht om aan deze noodzaak te voldoen. Tactiliteit en verbondenheid zijn cruciaal bij een ambacht en distantieëren zich hierdoor van een vakman. Bij vakmanschap wordt de onderliggende geschiedenis en verbondenheid van het materiaal volledig aan de kant geschoven. Een vakman werkt louter en alleen met een materiaal en is niet bij machte een bepaald gevoel te creëren. Een ambachtsman is hiertoe wel instaat en vertelt op deze manier een verhaal. Een kunstenaar slaagt er ook in om een verhaal te brengen aan de hand van een materiaal, maar belangrijke aspecten zoals tactiliteit en verbondenheid ontbreken hierbij.

In mijn masterproef wil ik mijn focus leggen op de ambacht en het handenwerk binnenin een interieur. Deze focus pas ik toe op de Nubische cultuur. Voor mij is het interieur meer dan datgene tussen vier muren. Het interieur staat in verbinding met het exterieur. Het binnen en buiten spelen op elkaar in. De ‘mastaba’ is een traditioneel element uit de Nubische thuiscultuur dat aantoont dat zij het interieur ook breder zien dan enkel en alleen datgene tussen vier muren. De mastaba zorgt voor een verbinding tussen het huishouden en de buitenwereld.¹ Verder ben ik ook van mening dat het interieur een weerspiegeling is van de gebruikers.

Gedurende mijn onderzoek wil ik de weg van de ambachten inslaan. Ik wil mij verdiepen in de ambachten eigen aan de Nubische cultuur. Ambacht is een woord met een zeer brede lading waar ik in ga filteren, me toespitsen op een bepaald aspect. Op welke manier creëert de Nubische cultuur een bepaalde sfeer die eigen is aan hun cultuur en tegelijk vertrouwd kan aanvoelen voor ons, West Europese toeristen? Is het mogelijk om een sfeer te creëren die laagdrempelig aanvoelt voor toeristen en tegelijk op een traditionele ambachtelijke manier vervaardigd is volgens de Nubische cultuur? In het Westen zit het ambacht en handenwerk in de verdrukking. Machines wissen de sporen van de ambachtsman uit. Ik ben ervan overtuigd dat er zeer veel kennis verloren gaat wanneer een ambacht geautomatiseerd wordt. De verhalen

---

¹ Agha & De Vos, 2017, p. 88-101.

die schuilen achter de ambachten verdwijnen ook op deze manier. Daarom vind ik mijn onderzoeksvraag relevant. De Nubische ambachtsman moet trots en fier zijn op zijn ambacht. Dit is zowel materieel als immaterieel erfgoed dat niet verloren mag gaan. De kennis die achter deze vorm van erfgoed schuilt, draagt een culturele geschiedenis met zich mee.

Tijdens mijn onderzoek wil ik op een genereuze manier informatie verzamelen beginnend met een literatuurstudie. Door te gaan grasduinen in artikels en teksten gaande over de Nubische cultuur, dompel ik mij helemaal onder in deze cultuur. Vervolgens wil ik in contact komen met de Nubiërs zelf. In mijn onderzoek vind ik het belangrijk dat ik de lokale ambachtsmannen betrek. Op deze manier sta ik rechtstreeks in verbinding met de cultuur. Ik wil te werk gaan zoals Studio Mumbai. Zij combineren traditie met moderniteit in hun ontwerpen en stellen milieu, materiaal en bewoners centraal. Tijdens mijn masterproef wil ik aan de hand van maquettes en testen te werk gaan, eerder dan met louter en alleen plannen en tekeningen. Bekwaamheid die ik de voorbije jaren en gedurende mijn stage bij B+ villa's heb opgedaan, kan ik ook in mijn onderzoek toepassen. Al deze kennis wil ik samenbundelen in mijn eigen ontwerp omtrent "het creëren van sfeer op een traditionele ambachtelijke manier volgens de Nubische cultuur die tegelijk laagdrempelig aanvoelt voor toeristen".

Bibliografie:

Zie Hotglue-pagina: <https://christophespaas.hotglue.me>.

- A+ architecture in Belgium. (2016, 19 juli). *Lecture by Bijoy Jain – Studio Mumbai* [YouTube]. Geraadpleegd op 19 januari 2021, van <https://www.youtube.com/watch?v=RZktMkNqEws>.
- A+ architecture in Belgium. (2021, 19 januari). StudioBASAR. Geraadpleegd op 19 januari 2021, van <https://www.a-plus.be/nl/lezing/studiobasar/>.
- Absoluut. (2021, 19 januari). De nieuwe architecturale werkelijkheid van Studio Anne Holtrop. Geraadpleegd op 19 januari 2021, van <https://absoluutmagazine.be/2018/11/08/de-nieuwe-architecturale-werkelijkheid-van-studio-anne-holtrop/>.
- Agha, M. & De Vos, E. (2017). Liminal publics, Marginal Resistance: Learning from Nubian spaces. *Idea journal*, 16(1), 88-101. <https://idea-edu.com/journal/index.php/home/issue/view/3>.
- AtelierNL. (2020, 15 december). Colours of Van Gogh village. Geraadpleegd op 15 december 2020, van <https://www.ateliernl.com/projects/colours-of-van-gogh-village>.
- Bayoumi, O. (2018). Nubian vernacular architecture & contemporary Aswan buildings' enhancement. *Alexandria engineering journal*, 57, 875-883. <https://drive.google.com/file/d/1WkjXUiQSAngW1HMTmC5TFQweaovdz4wL/view>.
- BC Architects. (2020, 29 november). Maison de Chasse. Geraadpleegd op 29 november 2020, van <http://architects.bc-as.org/maison-de-chasse>.
- Bertini, V. (2020, 29 november). Hassan Fathy (1900-1989). Geraadpleegd op 29 november 2020, van <https://www.architectural-review.com/essays/reputations/hassan-fathy-1900-1989>.
- Bouchez, H. (2017). *Het wilde ding*. Amersfoort, Nederland: Wilco, Art Paper Editions.
- CCAchannel. 2019, 27 augustus). *My invisible friend: Laurens Bekemans on “BC architects & studies” and a foreman* [YouTube]. Geraadpleegd op 29 november 2020, van <https://www.youtube.com/watch?v=rES-aTmyoxU>.
- Chin, A. (2020, 29 november). Studio Mumbai draws on traditional Indian craft using brick + bamboo to hand-make furniture for Maniera. Geraadpleegd op 29 november 2020, van <https://www.designboom.com/design/studio-mumbai-maniera-05-21-2016/>.
- Crombez, T. (2019). *De steenhouwer en de robot* (2de ed.) Amersfoort, Nederland: Wilco.
- Frearson, A. (2021, 20 januari). African children's library with rammed earth walls by BC architects and studies. Geraadpleegd op 20 januari 2021, van <https://www.dezeen.com/2014/01/14/childrens-library-muyinga-africa-rammed-earth-walls-bc-architects/>.

- Kim, E. (2020, 29 november). Studio Mumbai architects at the Venice architecture biennale 2010. Geraadpleegd op 29 november 2020, van <https://www.designboom.com/architecture/studio-mumbai-architects-at-the-venice-architecture-biennale-2010/>.
- MAK – Museum für angewandte kunst, Wien. (2016, 12 oktober). *Richard Sennett: Craftsmanship* [YouTube]. Geraadpleegd op 20 januari 2021, van <https://www.youtube.com/watch?v=nIq4w9brxTk>.
- Maniera. (2021, 05 december). Studio Anne Holtrop. Geraadpleegd op 05 december 2020, van <https://www.maniera.be/creators/2/studio-anne-holtrop>.
- Maniera. (2021, 29 november). Studio Mumbai/ Bijoy Jain. Geraadpleegd op 29 november 2021, van <https://www.maniera.be/creators/8/studio-mumbai-bijoy-jain>.
- Nuba Nile. (2021, 19 januari). Wie zijn de Nubiërs. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van <https://www.nubanile.com/de-crew-nubirs/wie-zijn-de-nubirs>.
- Rudofsky, B. (1964). *Architecture without architects, an introduction to nonpedigreed architecture*. New York, Verenigde Staten van Amerika: The museum of modern art: Doubleday.
- Sennett, R. (2016). *De ambachtsman: De mens als maker*. Amsterdam, Nederland: Meulenhoff.
- Shedid, M. & Hassan, G. (2019). Architectural and urban expression in Nubian village origins and transformation with special reference to displacement villages. *Advances in science, technology & innovation*, 277-295. https://link-springer-com.kuleuven.ezproxy.kuleuven.be/chapter/10.1007%2F978-3-030-10871-7_21.
- StudioBASAR. (2021, 20 januari). Public bath. Geraadpleegd op 20 januari 2021, van <http://www.studiobasar.ro/?p=3958&lang=en>.
- Taseer, A. (2021, 16 januari). This is an Indian house, according to one architect. Geraadpleegd op 16 januari 2021, van <https://www.nytimes.com/2019/10/09/t-magazine/bijoy-jain.html>.
- Tvplus. (2021, 19 januari). Binnenkijken bij Tom Callebaut. Geraadpleegd op 19 januari 2021, van <https://tvplus.be/afleveringen/binnenkijken-bij-tom-callebaut-a69534>.